

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Αναζητούνται λύσεις εναλλακτικής διαχείρισης

Αποτελεί κοινό μυστικό ότι οι καθυστερήσεις στην κατασκευή των τριών νέων Χώρων Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) σε Φυλή, Γραμματικό και Κερατέα, λόγω δικαστικών εμπλοκών και έντονων τοπικών αντιδράσεων, αλλά και η έλλειψη ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των απορριμμάτων στην Αττική, έφεραν το λεκανοπέδιο τα τελευταία χρόνια σε οριακό σημείο.

Η σύγχρονη και φιλική προς το περιβάλλον διαχείριση των απορριμμάτων, όχι μόνο στην Αττική αλλά σε ολόκληρη την Ελλάδα, αποτελεί κατά συνέπεια μία από τις βασικές προτεραιότητες της ΚΕΔΚΕ. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι το θέμα ήταν ένα από τα κυριότερα που απασχόλησαν την πρώτη συνάντηση του νέου προέδρου της Ένωσης Νικήτα Κακλαμάνη με τον Πρωθυπουργό. Αλλά και στην πρόσφατη συνάντησή του με τον πρόεδρο του ΕΣΔΚΝΑ ο κ. Κακλαμάνης τον διαβεβαίωσε ότι θα είναι αρωγός σε οποιαδήποτε βοήθεια του ζητηθεί, καταβάλλοντας κάθε δυνατή προσπάθεια από την πλευρά του, ενώ ξεκαθάρισε ταυτόχρονα ότι θα είναι διεκδικητικός και προς την κεντρική διοίκηση σε ό,τι αφορά το θέμα. Σταθερός στόχος είναι ο προγραμματισμός για βιώσιμη διαχείριση των απορριμμάτων, με βασικές επιδιώξεις την υλοποίηση των ήδη προγραμματισμένων ΧΥΤΑ, τη μείωση του παραγόμενου όγκου μέσα από τη δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης με παράλληλη προώθηση της ανακύκλωσης και τέλος την άμεση δρομολόγηση διαδικασιών αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών διαχείρισης των απορριμμάτων.

Μνημόνιο συνεργασίας Αθήνας - Πειραιά για εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης

Η θέση αυτή αποτυπώνεται έμπρακτα και στο πρόσφατο μνημόνιο συνεργασίας που υπέγραψαν οι δήμοι Αθηνών και Πειραιά - οι δύο μεγαλύτεροι της Αττικής από πληθυσμιακή άποψη - και στο οποίο αναφέρεται ότι «πέρα από την άμεση ολοκλήρωση και λειτουργία των δρομολογημένων χώρων διάθεσης και επεξεργασίας στην Αττική, θα υπάρξει συνεργασία και για την έναρξη άμεσης προετοιμασίας για εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης με βάση τον Περιφερειακό Σχεδιασμό για την Αττική, σε χρονικό ορίζοντα συμβατό με τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Τι ορίζει η ΕΕ και για τη χώρα μας

Αυτή η τελευταία παράμετρος μάλιστα, ίσως είναι και εκείνη που έχει τη μεγαλύτερη σημασία, καθώς η χώρα μας κατά κοινή ομολογία βρίσκεται πολύ πίσω στους τομείς σύγχρονης διαχείρισης. Υπενθυμίζεται ότι η κοινοτική νομοθεσία για τη διαχείριση των

απορριμμάτων προβλέπει ότι μέχρι το 2007 πρέπει να κλείσουν όλες οι ανεξέλεγκτες χωματερές. Μέχρι το 2011 απαιτείται να γίνεται ανάκτηση του 60% και ανακύκλωση του 55-80% των συσκευασιών που σήμερα καταλήγουν στα σκουπίδια. Η ανακύκλωση και εναλλακτική διαχείριση ειδικών κατηγοριών απορριμμάτων και αποβλήτων μάλιστα, είναι υποχρεωτική. Επιπλέον, μέχρι το 2010 πρέπει να μειωθούν κατά 25% τα βιοαποδομήσιμα αστικά απορρίμματα και να καταβληθεί προσπάθεια ώστε να «κομποστοποιούνται» στην πηγή. Σημειώστε δε, ότι αυτό το ποσοστό πρέπει να φθάσει το 50% μέχρι το 2013 και το 65% μέχρι το 2020.

Πρακτικά θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε τις δράσεις της ΕΕ σε :

- Μείωση της παραγωγής απορριμμάτων από τον καταναλωτή σε συνδυασμό με την επαναχρησιμοποίηση
- Ανακύκλωση ή λιπασματοποίηση
- Ανάκτηση ενέργειας με καύση σε σύγχρονες μονάδες και
- Διάθεση των ελάχιστων πλέον υπολειμμάτων σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ)

Τριτοκοσμική η κατάσταση στην Ελλάδα σήμερα

Στην Ελλάδα δυστυχώς τα πράγματα είναι τελείως διαφορετικά και η εικόνα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως τριτοκοσμική. Εξακολουθούμε να στέλνουμε τα στερεά απόβλητα σε ΧΥΤΑ (όταν υποτίθεται ότι πρέπει να τους κλείσουμε και να οδηγηθούμε σε ΧΥΤΥ) και αυτό στην καλύτερη περίπτωση, γιατί πολύ συχνά τα πετάμε παράνομα σε ΧΑΔΑ, δηλαδή Χώρους Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων.

Πρώτη η Ελλάδα στην ταφή τελευταία στην ανακύκλωση

Για να αποτυπώσουμε αυτή την αλήθεια σε αριθμούς αρκεί να αναφέρουμε ότι εξακολουθούμε να έχουμε σε λειτουργία 2600 χωματερές που μειώνονται με εξαιρετικά βραδείς ρυθμούς (3%-4% το χρόνο), ενώ στηρίζομαστε σε ποσοστό άνω του 92% στην ταφή!

Η κατάσταση αυτή σίγουρα δεν τιμά τη χώρα, που

σύντομα θα ξανακληθεί να αντιμετωπίσει πρόστιμα μεγέθους Κουρουπητού, αφού οι δεσμευτικές κοινοτικές οδηγίες, όπως αναφέρθηκαν και παραπάνω, φαίνεται πολύ απίθανο να ικανοποιηθούν.

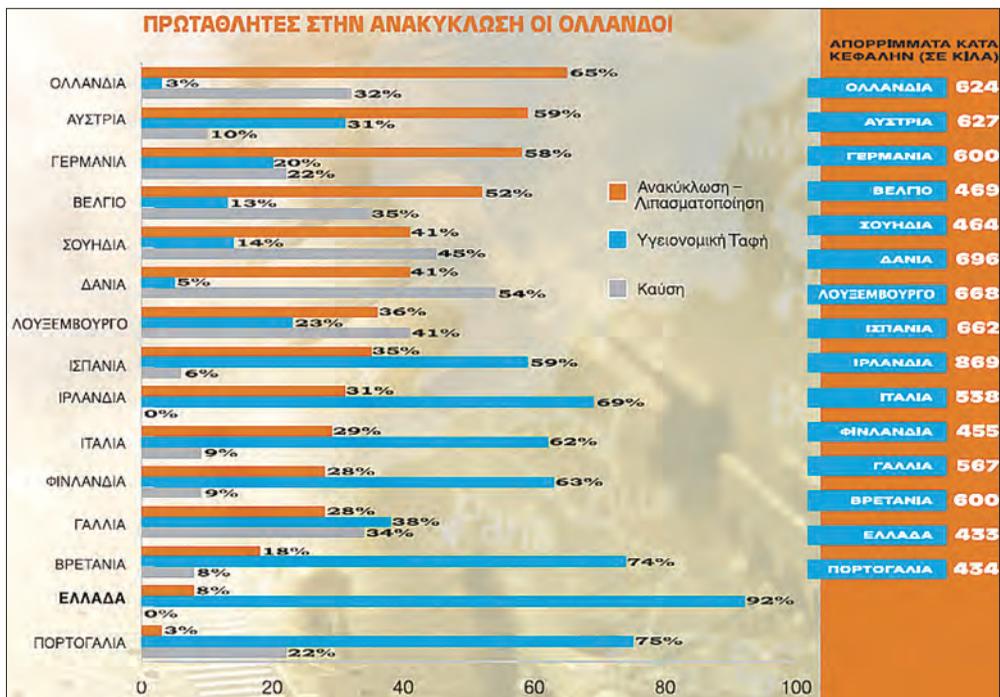
Όπως σημειώνουν χαρακτηριστικά εκπρόσωποι της Αυτοδιοίκησης «η εξάντληση των χρονικών περιθωρίων για την εφαρμογή των διατάξεων, κυρίως αυτών που απαγορεύουν τη συνέχιση λειτουργίας ΧΑΔΑ αλλά και ΧΥΤΑ και αυτών που αφορούν στην ανακύκλωση και ανάκτηση, πλέον θα επισύρει τσουχερά πρόστιμα».

Σημειώστε δε - όπως φαίνεται και από το σχετικό πίνακα που ακολουθεί - ότι την ίδια ώρα που στην Ελλάδα η ανακύκλωση δεν ξεπερνά το 8%, στην Ολλανδία φθάνει το 65%, στην Αυστρία το 59%, στη Γερμανία το 58%, στο Βέλγιο το 52%, στη Σουηδία και τη Δανία το 41%, στο Λουξεμβούργο και την Ισπανία το 35%, στην Ιρλανδία το 31%, στην Ιταλία το 29%, στη Φινλανδία και τη Γαλλία το 28% και στη Βρετανία το 18%. Τα δε μέτρα για την ενίσχυση της ανακύκλωσης στις ευρωπαϊκές χώρες είναι μεταξύ άλλων οικονομικά κίνητρα στους πολίτες για επιστροφή και ανακύκλωση συσκευασιών προϊόντων, οι υψηλοί φόροι για χρήση μη ανακυκλώσιμων υλικών, φόρος για μεγάλη παραγωγή σκουπιδιών, ειδικές συμφωνίες μεταξύ κυβερνήσεων και βιομηχανιών, αλλά κυρίως ενημέρωση και ενθάρρυνση των πολιτών ανακυκλώνουν.

Μικρή ελπίδα δίνει το εργοστάσιο μηχανικής ανακύκλωσης (ΕΜΑΚ) που κατασκεύασε ο ΕΣΔΚΝΑ στα Άνω Λιόσια και το οποίο μετά από περιπέτειες ετών εγκαινιάστηκε πρόσφατα. Επεξεργάζεται καθημερινά 1000 - 1200 τόνους σύμμεικτων δημοτικών απορριμμάτων και παράγονται περίπου 450 τόνοι στερεού καυσίμου (RDF), 120 τόνοι κομποστ, 800 κιλά σκραπ αλουμινίου, 20 τόνοι σιδηρούχου σκραπ και 250 τόνοι δεματοποιημένου άχρηστων υπολειμμάτων για το ΧΥΤΑ.

Ν. Κακλαμάνης: Χρειαζόμαστε τουλάχιστον δύο νέα εργοστάσια ανακύκλωσης

Ωστόσο ακόμη και αν αυτό είναι μία καλή αρχή, δεν είναι αρκετό. Όπως είχε σημειώσει και ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Ν. Κακλαμάνης κατά την επίσημη του στο χώρο «σε αυτή την πενταετία, η κυβέρνηση κα-

τά κύριο λόγο, αλλά και η Τοπική Αυτοδιοίκηση, πρέπει ταυτόχρονα να ξεκινήσουν τη δημιουργία δύο τουλάχιστον νέων εργοστασίων, αν θέλουμε να περάσουμε στην καινούρια φάση που, και η Δημόσια Υγεία θα προστατεύεται, αλλά και το περιβάλλον».

Είχε σημειώσει μάλιστα με νόημα ότι «ούτε η προηγούμενη, ούτε η παρούσα κυβέρνηση έχει αποδεχθεί το θέμα της ανακύκλωσης. Απλά πρέπει να μπει στην άκρη το όποιο ενδεχόμενο πολιτι-

κό κόστος και να προχωρήσουμε μπροστά». Ξεκαθάρισε δε ότι «εμείς σαν Τοπική Αυτοδιοίκηση και αν ακόμη δεν έχει πεισθεί θα την αναγκάσουμε να πεισθεί. Δεν κάνουμε πίσω».

Παράλληλα μία ακόμη «πληγή» για τη χώρα μας αποτελεί το γεγονός ότι όλες οι εκτιμήσεις δείχνουν μία συνεχιζόμενη τάση αύξησης της ποσότητας των αποβλήτων και μάλιστα με σχετικά μεγάλα ποσοστά της τάξης του 2,5% - 3% ετησίως για τα επόμενα 20 χρόνια, σε αντίθεση με τις επι-

κρατούσες τάσεις μείωσης σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Αποτέλεσμα αυτής της τάσης εκτιμάται ότι θα είναι η αύξησης της ετήσιας παραγόμενης ποσότητας στην Ελλάδα κατά 45% μέχρι το 2027 σε σχέση με σήμερα, ιδιαίτερα δε αν συνεχίσουν να παραμένουν χαμηλά τα ποσοστά ανακύκλωσης και μείωσης της παραγόμενης ποσότητας στην πηγή. Σε ό,τι αφορά τις ευθύνες για την κατάσταση που περιγράψαμε, είναι βέβαιο ότι αφορούν όλους ανεξαιρέτως και διαχέονται από το κεντρικό κράτος μέχρι και τον τελευταίο πολίτη.

Ευθύνες έχει η Πολιτεία και οι κυβερνήσεις διαχρονικά, που άφησαν το πρόβλημα να χρονίσει, ευθύνες έχει όμως και η Τοπική Αυτοδιοίκηση που κρύφθηκε πίσω από το υπερσυγκεντρωτισμό της Πολιτείας μη αναλαμβάνοντας ενεργό ρόλο για την αντιμετώπιση του προβλήματος, εκχωρώντας στην ουσία την αρχαιότερη αρμοδιότητά της, που όφειλε εκείνη να αναλάβει. Ευθύνες τέλος έχουμε και όλοι εμείς οι πολίτες που δεν φροντίσαμε να ενημερωθούμε και να αναλάβουμε ενεργές πρωτοβουλίες για την προστασία του περιβάλλοντος, ξεκινώντας από το πλέον απλό, δηλαδή την ανακύκλωση.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι είναι λυπηρό η χώρα μας να επιδεικνύει τόσο μεγάλη αδιαφορία για το πρόβλημα, κρύβοντάς το στην ουσία «κάτω από το χαλί», ενώ είναι γνωστό παγκοσμίως ότι ο τομέας της διαχείρισης πέρα από τη σημασία που έχει για τη ποιότητα ζωής των πολιτών, ταυτόχρονα αποτελεί για τις χώρες του ανεπτυγμένου κόσμου έναν από τους τρεις ταχύτερα αναπτυσσόμενους κλάδους της οικονομίας τα τελευταία 15 χρόνια.

Αγώνας δρόμου για την κατασκευή των νέων ΧΥΤΑ στην Αττική

Και ενώ αναζητούμε εναγωνίως νέους τρόπους αποτελεσματικότερης διαχείρισης των απορριμμάτων που παράγουμε, την ίδια ώρα γίνεται ένας αγώνας δρόμου προκειμένου να προχωρήσει η κατασκευή των τριών νέων ΧΥΤΑ στην Αττική, που έστω και προσωρινά αναμένεται να δώσουν μικρή ανάσα στο οξύ πρόβλημα και να πάψει το λεκανοπέδιο να είναι όμηρος ενός και μόνο υπερκορεσμένου ΧΥΤΑ, ο οποίος σε τακτά χρονικά διαστήματα αναγκάζεται να βάζει «λουκέτο».

Η δικαστική απεμπλοκή της υπόθεσης κατασκευής των ΧΥΤΑ Γραμματικού και Φυλής, μετά την αρνητική τοποθέτηση του ΣτΕ επί των προσφυγών σε αυτό, κατοίκων της περιοχής, ουσιαστικά έχει ανοίξει το δρόμο, ωστόσο θα απαιτηθούν τουλάχιστον 18 μήνες για την ολοκλήρωση των έργων, όπως γνωστοποίησε πρόσφατα και ο περιφερειάρχης Αττικής. Σε ό,τι αφορά τον τρίτο ΧΥΤΑ στην Κερατέα, αναμένεται ακόμη η σχετική απόφαση του ΣτΕ για την προσφυγή κατοίκων σχετικά με τους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.

Άλλωστε όπως έχει ξεκαθαρίσει και ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Ν. Κακλαμάνης «δεν γίνεται παρά να ζήσουμε και για τα επόμενα πέντε χρόνια με δύο έως τρεις νέους ΧΥΤΑ... υπάρχουν αντιδράσεις αλλά εν πάση περιπτώσει κάπου πρέπει να πάνε τα σκουπίδια και ταυτόχρονα να μπορούμε στη φάση εκσυγχρονισμού, που δεν θα υπάρχει κανένα πρόβλημα». Μάλιστα διαβεβαίωσε τους κατοίκους της Κερατέας και του Γραμματικού ότι «δεν πρόκειται να ζήσουν 30 χρόνια, όπως οι κάτοικοι των Λιοσίων, με

χωματερή». «Θα είναι πολύ λιγότερα γιατί ταυτόχρονα θα αναγκάσουμε την κυβέρνηση να βοηθήσει να περάσουμε στις νέες τεχνολογίες. Δεν υπάρχει άλλη λύση» τόνισε ο κ. Κακλαμάνης.

Η κατασκευή των τριών ΧΥΤΑ κρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντική για οποιαδήποτε μελλοντική διαχείριση των απορριμμάτων του λεκανοπεδίου, καθώς ανεξαρτήτως της μεθόδου που θα επιλεγεί οι υποδομές που κατασκευάζονται είναι κατάλληλες ώστε οι ΧΥΤΑ να μετεξελιχθούν σε ΧΥΤΥ, χωρίς να απαιτηθούν νέα έργα.

Υπενθυμίζεται ότι ο ΧΥΤΑ στη θέση Μαύρο Βουνό Γραμματικού, προϋπολογισμού 19.434.262 ευρώ, έχει χωρητικότητα 127 χιλιάδων τόνων κατ' έτος.

Ο ΧΥΤΑ στη θέση Σκαλιστήρι του δήμου Φυλής, προϋπολογισμού 48.544.017,67 ευρώ, είναι χωρητικότητας 825 χιλιάδων τόνων το έτος, ενώ η χωρητικότητα του ΧΥΤΑ στη θέση Βραγώνι Κερατέας (προϋπολογισμού 14.897.557,52 ευρώ) είναι 127 χιλιάδων τόνων κατ' έτος.

Είναι δε άκρως απογοητευτικό ότι η ιστορία των συγκεκριμένων ΧΥΤΑ κρατά από το 2003, οπότε ανακοινώθηκε η χωροθέτησή τους από την τότε υπουργό Περιβάλλοντος Β. Παπανδρέου. Παρότι ένα χρόνο αργότερα, το 2004, κατετέθη έγκριση χρηματοδότησης στην Ε.Ε. για τους τρεις νέους ΧΥΤΑ και το 2005 εγκρίθηκε η χρηματοδότηση των έργων από το Ταμείο Συνοχής, χρειάστηκε να φθάσουμε αισίως στο 2007 για να δηλώνουμε ότι αναμένεται να ξεκινήσουν τα έργα.

ΜΕΛΕΤΗ ΚΕΔΚΕ - ΙΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Ανακύκλωση, μείωση όγκου και καύση η επικρατέστερη λύση

Με δεδομένο το αδιέξοδο στο οποίο έχουμε περιέλθει αναφορικά με το ζήτημα των απορριμμάτων, η ΚΕΔΚΕ παρουσίασε πρόσφατα μία ολοκληρωμένη επιστημονική μελέτη που αφορά τον κρίσιμο τομέα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων. Την μελέτη συνέταξε μετά από εργασία έντεκα μηνών, ομάδα επιστημόνων του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης με βασικό γνώμονα να αξιολογηθεί η διεθνής εμπειρία, να γίνει μία προσπάθεια ολοκληρωμένης προσαρμογής της στην Ελλάδα και να υπάρξει σχέδιο πρότασης για το ξεπέρασμα της κρίσης.

Ειδικά για τη χώρα μας ελήφθησαν υπόψη δύο συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες. Αφενός το γεγονός ότι η σύσταση των απορριμμάτων που παράγουμε είναι διαφορετική από τα υπόλοιπα κράτη της Ευρώπης, καθώς περιέχουν μεγάλο ποσοστό (άνω του 45%) οργανικά υλικά (λαχανικά, αποφάγια κ.λπ), ενώ τα ανακυκλώσιμα συμμετέχουν κατά 38% (χαρτί 20%, πλαστικά 8%, μέταλλα 5% και γυαλί 5%).

Αφετέρου το γεγονός ότι έχουμε συγκεντρωμένο το μισό περίπου πληθυσμό σε ένα και μόνο σημείο της χώρας, το λεκανοπέδιο Αττικής. Είναι σαφές ότι η μελέτη με τις προτάσεις της δεν ήρθε να «κλείσει» το ζήτημα, αλλά αντιθέτως να το ανοίξει υπεύθυνα και ολοκληρωμένα, προκειμένου να τεθούν όλα τα ενδεχόμενα επί τάπητος.

Τέσσερα σενάρια εναλλακτικής διαχείρισης

Η μελέτη - περά από την προβλεπόμενη λειτουργία τριών ΧΥΤΑ και ενός εργοστασίου μηχανικής ανακύκλωσης - επεξεργάστηκε τέσσερα επιπλέον σενάρια εναλλακτικής διαχείρισης, τα οποία αποτελούν συνδυασμό τριών μεθόδων, δηλαδή της ανακύκλωσης, της θερμικής επεξεργασίας και της ταφής, με την προοπτική της παραγωγής ενέργειας.

Στην ουσία μελετήθηκαν οι πλέον πρόσφατες πληροφορίες κόστους και απόδοσης στην πράξη για τις μεθόδους διαχείρισης, όπως η αερόβια και αναερόβια κομποστοποίηση, η μηχανική

προετοιμασία και διαχωρισμός, η βιολογική ξήρανση, όλα στοιχεία μιας ολοκληρωμένης διαδικασίας μηχανικής - βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων, που παράγει ανακυκλώσιμα προϊόντα και καύσιμα από απορρίμματα. Ειδικότερα τα μελετώμενα σενάρια προβλέπουν τα εξής :

Σενάριο 1ο

Υποθέτει τη συνέχιση της υφιστάμενης κατάστασης και τη συμπλήρωσή της βάσει της κείμενης νομοθεσίας, τουλάχιστον μέχρι το 2010 όσον αφορά στις νέες εγκαταστάσεις επεξεργασίας στερεών αποβλήτων στη Δυτική, Βορειοανατολική και Νοτιοανατολική Αττική. Ο ΕΜΑΚ Λιοσίων παραμένει σε λειτουργία, παράγοντας κομποστ που χρησιμοποιείται σε αποκαταστάσεις χώρων και RDF που οδηγείται προς καύση σε βιομηχανικές και ενεργειακές εγκαταστάσεις (μονάδες ηλεκτροπαραγωγής, παραγωγής τσιμέντου, κεραμικών κ.λπ.) που χρησιμοποιούν στερεά καύσιμα.

Σενάριο 2ο

Ένα μέρος των σύμμεικτων απορριμμάτων οδηγείται στον ΕΜΑΚ Λιοσίων (της τάξης του

20% βαίνοντας μειούμενο προς το 16% το 2027, καθώς η δυναμικότητα του ΕΜΑΚ θεωρείται ότι παραμένει αμετάβλητη, ενώ η συνολική ποσότητα των απορριμμάτων προς επεξεργασία αυξάνεται). Το υπόλοιπο και μεγαλύτερο τμήμα των σύμμεικτων απορριμμάτων της Αττικής, μαζί με το παραγόμενο RDF του ΕΜΑΚ Λιοσίων οδηγείται σε μονάδες θερμικής επεξεργασίας με ανάκτηση ενέργειας (παραγωγή ηλεκτρισμού), που διοχετεύεται στο διασυνδεδεμένο δίκτυο.

Σενάριο 3ο

Με βάση αυτό το σενάριο, στις μονάδες θερμικής επεξεργασίας δεν οδηγείται το σύνολο των απορριμμάτων της Αττικής, αλλά μόνο τα σύμμεικτα απορρίμματα της Διαχειριστικής Ενότητας που εξυπηρετεί τους κατοίκους των νομαρχιών Αθηνών, Πειραιώς και δυτικής Αττικής (πλην της ποσότητας του ΕΜΑΚ Λιοσίων). Στις άλλες δύο διαχειριστικές ενότητες (Βορειοανατολική και Νοτιοανατολική Αττική) δημιουργούνται μονάδες βιολογικής επεξεργασίας, αντίστοιχες του ΕΜΑΚ Λιοσίων και το παραγόμενο σε αυτές RDF, όπως και εκείνο του ΕΜΑΚ Λιοσίων, αξιοποιείται ενεργειακά σε μονάδες θερμι-

κής επεξεργασίας. Δεδομένου ότι στο σενάριο αυτό υπάρχει τουλάχιστον μία εγκατάσταση επεξεργασίας (είτε θερμική κατεργασία με ανάκτηση ενέργειας, είτε βιολογική επεξεργασία) σε κάθε διαχειριστική ενότητα, θεωρείται δεδομένο ότι απαιτείται η ολοκλήρωση της κατασκευής των τριών νέων ΧΥΤΑ σε Δυτική, Νοτιοανατολική και Βορειοανατολική Αττική, οι οποίοι βέβαια και στην περίπτωση αυτή θα λειτουργούν ως ΧΥΤΥ για τα υπολείμματα των εγκαταστάσεων επεξεργασίας.

Σενάριο 4ο

Στο σενάριο της Πλήρους Μηχανικής Διαλογής - Κομποστοποίησης, το σύνολο των σύμμεικτων απορριμμάτων της Αττικής υφίσταται επεξεργασία σε μονάδες μηχανικής διαλογής και βιολογικής επεξεργασίας (μία ανά Διαχειριστική Ενότητα). Το παραγόμενο RDF και από τις τρεις μονάδες, όπως και από τον υφιστάμενο ΕΜΑΚ των Άνω Λιοσίων, διατίθεται προς ενεργειακή αξιοποίηση σε βιομηχανίες - ενεργειακές εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν καύσιμα (τσιμέντα, ηλεκτροπαραγωγή κ.λ.π)

Σενάριο 5ο

Το σενάριο αυτό εμφανίζει αντιστοιχία με το προηγούμενο, όμως συμπληρώνεται από θερμική κατεργασία με ανάκτηση ενέργειας όχι σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις εκτός Αττικής, αλλά σε μονάδα του φορέα διαχείρισης.

Τα μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα των λύσεων

Από όλα τα παραπάνω είναι προφανές ότι το πρώτο σενάριο της υφιστάμενης κατάστασης, ακόμη και αν επιτευχθεί ο στόχος ανακύκλωσης των υλικών συσκευασίας της κοινοτικής οδηγί-

ας, εξακολουθεί να μην είναι συμβατό με το στόχο της Οδηγίας για τη μείωση του βάρους των βιοαποδομησιμων υλικών και άρα θα επιφέρει πρόστιμο. Εξάλλου, τα αποτελέσματα της συνεκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην ποιότητα της ατμόσφαιρας, των υδάτινων πόρων και του εδάφους, της ποιότητας ζωής και υγείας των κατοίκων της περιοχής, αλλά και τα πιθανά οφέλη από τη σωστή ενεργειακή εκμετάλλευση που έχει ως αποτέλεσμα την αποφυγή άλλων ρύπων, καταλήγουν σε προσαυξήσεις της τάξης του 50-60% του κόστους ανά τόνο για τον ισχύοντα σχεδιασμό (του πρώτου σεναρίου) που δεν περιλαμβάνει καθόλου καύση και μειώνεται δραστικά στο 2%-5% για τα υπόλοιπα σενάρια. Για ένα μάλιστα από τα σενάρια (το τέταρτο) γίνεται και αρνητικό, δηλαδή όφελος. Σε γενικές γραμμές όλες οι υπόλοιπες λύσεις (πέραν της πρώτης) για την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών όπως η μηχανική και βιολογική επεξεργασία και καύση των αποβλήτων με ανάκτηση ενέργειας σε συνδυασμό με τους νέους ΧΥΤΥ, δεν δείχνουν να διαφέρουν σημαντικά, ώστε να έχει μία από τις επιλογές σαφές προβάδισμα. Ένα μικρό προβάδισμα δείχνει να έχει η τέταρτη επιλογή, εφόσον υπάρξει ευνοϊκή αγορά για τα καύσιμα προϊόντα. Σε αντίθετη περίπτωση, προβάδισμα έχουν το δεύτερο και τρίτο σενάριο.

Ανακύκλωση, μείωση του όγκου και καύση

Σε κάθε περίπτωση και χωρίς θεοποίηση ή δαιμονοποίηση μίας εκ των μεθόδων γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι η ορθολογική και ολοκληρωμένη προσέγγιση της διαχείρισης, περιλαμβάνει πέρα από την ανακύκλωση και τη μείωση του όγκου στην πηγή, και την καύση ως πλήρως αποδεκτού από περιβαλλοντικής πλευράς στοιχείου διαχει-

ρισης. Και σε ευρωπαϊκό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο άλλωστε, η καύση με ενεργειακή αξιοποίηση αποτελεί ισότιμη μέθοδο. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά ότι εργοστάσια καύσης λειτουργούν ακόμη και στο κέντρο πόλεων όπως το Παρίσι, το Λονδίνο, η Βιέννη, το Αμβούργο και η Νέα Υόρκη.

Από εκεί και πέρα, όπως σημειώνει και η Μελέτη, η Αυτοδιοίκηση και η Πολιτεία προκειμένου να καταλήξουν στη συμφερότερη λύση θα πρέπει να λάβουν υπόψη ότι απαιτείται πρώτα:

- πλήρης διερεύνηση των στοιχείων κόστους και τιμολόγησης όλων των φάσεων κάθε σεναρίου
- εξασφάλιση της διάθεσης των προϊόντων της μηχανικής - βιολογικής επεξεργασίας και των δευτερογενών καυσίμων
- να εκτιμηθούν οι όροι χρηματοδότησης κάθε επένδυσης καθώς επίσης και η τιμολόγηση των υπηρεσιών αποκομιδής και διάθεσης και τέλος
- να συνεκτιμηθεί το περιβαλλοντικό κόστος, κάτι που άλλωστε επιβάλλεται και από την κοινοτική νομοθεσία.

Άλλωστε ανοικτό παραμένει το μεγάλο θέμα της επίτευξης κοινωνικής αποδοχής της χωροθέτησης ακόμη και των νέων εγκαταστάσεων που δεν ενοχλούν όπως οι παλιές. Επομένως μέρος του οποιοδήποτε σχεδιασμού, προκειμένου να προχωρήσει ανεμπόδιστα η υλοποίηση των έργων, είναι η ανάληψη των αναγκαίων δράσεων της λεγόμενης «κοινωνικής μηχανικής» για την ενημέρωση, ανταλλαγή απόψεων και στοιχείων και ζύμωση με συναινετικές διαδικασίες. Άλλωστε πρόσφατο είναι ακόμη το πρόβλημα που αντιμετώπισε το λεκανοπέδιο με την δημιουργία των τριών νέων ΧΥΤΑ, η κατασκευή των οποίων «σκόνταψε» στις έντονες κοινωνικές αντιδράσεις και απαιτήθηκε η συνδρομή της δικαιοσύνης προκειμένου να δοθεί λύση. ■

Της ΜΑΡΙΑΝΑΣ ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΚΑΙ ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

ΕΝΙΑΙΟ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ για τη δημόσια περιουσία

ζητούν Αυτοδιοίκηση, ΔΣΑ και ΤΕΕ

- Όχι στις αυθαιρεσίες και καταπατήσεις από οποιονδήποτε στις ακτές, λέει η ΚΕΔΚΕ. Με τον τρόπο αυτό, ενώνει τη φωνή της με όλους, όσοι μάχονται για το αυτονόητο δικαίωμα στην ελεύθερη πρόσβαση στις παραλίες

Την αντίθεσή του στις απόπειρες περιχαράκωσης των ακτών και αποκλεισμού των δημοτών από την απρόσκοπτη πρόσβαση σε αυτές, εξέφρασε το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ σε ψήφισμα που εξέδωσε με αφορμή την απεργία πείνας του δημάρχου Ελληνικού Χρήστου Κορτζίδη, με αίτημα ελεύθερες παραλίες για όλους.

«**Τ**α γεγονότα, που συμβαίνουν στο παραλιακό μέτωπο του Σαρωνικού, όπως οι παράνομες κατασκευές νυχτερινών κέντρων, οι βλέψεις για οικονομική αξιοποίηση των εγκαταστάσεων του Αγίου Κοσμά, οι περιφράξεις των «οργανωμένων» πλαζ, που ζητούν ψηλό αντίτιμο για την είσοδο, δυστυχώς τα συναντούμε και σε άλλες περιοχές της χώρας», επεσήμανε.

Το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ εξέφρασε την ιδιαίτερη ανησυχία και αγανάκτησή του για τα φαινόμενα βιαιοπραγίας σε βάρος δημοτικών αρχών που διεκδικούν την απομάκρυνση όλων των παράνομων καταλήψεων γης και την ανεμπόδιστη πρόσβαση των κατοίκων στις ακτές. «Εκφράζουμε την αμέριστη συμπαράστασή μας σε όλους τους πολίτες που μάχονται για την υπεράσπιση των ελεύθερων χώρων για το αυτονόητο δικαίωμα στην ελεύθερη πρόσβαση στις παραλίες», τόνισε.

Παράλληλα, η ΚΕΔΚΕ κάλεσε την κεντρική διοίκηση σε διάλογο με τους αιρετούς άρχοντες των ΟΤΑ, ώστε να σταματήσουν οι αυθαιρεσίες και καταπατήσεις από οποιονδήποτε στις παραλίες. Δήλωσε ακόμη ότι θα προχωρήσει σε όλες τις ενέργειες σε συνεννόηση με τις δημοτικές αρχές και θα συμπαρασταθεί στις νόμιμες κινητοποιήσεις για εφαρμογή του Συντάγματος και των νόμων στο συγκεκριμένο θέμα.

Η κινητοποίηση στο Ελληνικό συμπαρέσυρε και άλλους δήμους

Η κινητοποίηση των πολιτών και του δημάρχου Ελληνικού - ο οποίος έφθασε τις 24 ημέρες απεργίας πείνας - για την απομάκρυνση των συρματοπλεγμάτων και των «νυχτομάγαζων» από την περιοχή τους, λειτούργησε σαν καταλύτης για να φουντώσει το κίνημα για ελεύθερες παραλίες. ▢

Αιτήματα του δήμου Ελληνικού ήταν να λυθούν οι συμβάσεις που έχει κάνει το αθλητικό κέντρο Αγ. Κοσμά με τις επιχειρήσεις που καταλαμβάνουν παράνομα σημαντικό τμήμα της παραλίας, να αποδοθούν στο δήμο οι χώροι, να παραμείνει δημόσια και ναυταθλητική η μαρίνα που φιλοξένησε τους ιστιοπλοϊκούς αγώνες το 2004, να μην χτιστεί τίποτε επιπλέον στο Ολυμπιακό Κέντρο Ιστιοπλοΐας, το υπόλοιπο τμήμα του να αποδοθεί στο δήμο και να καθαιρεθεί η περίφραξη του.

Στο πλευρό του Ελληνικού έσπευσαν πλήθος άνθρωποι της Αυτοδιοίκησης, δήμαρχοι και εκπρόσωποι δημοτικών κινήσεων από την Αττική, η ΤΕΔΚΝΑ, εκπρόσωποι επιστημονικών φορέων όπως του ΔΣΑ και του ΤΕΕ, εκπρόσωποι της ΓΣΕΕ, της ΑΔΕΔΥ και άλλων συνδικάτων καθώς και συνδικαλιστικών κινήσεων, πολιτικοί φορείς και πολιτικές προσωπικότητες, άνθρωποι των τεχνών, εκπρόσωποι συλλογικότητων από όλη την Ελλάδα.

Με τη συμπαράσταση όλων αυτών, ο δήμος Ελληνικού έριξε τα κάγκελα που εμπόδιζαν την πρόσβαση των πολιτών στην παραλία του Αγ. Κοσμά, την καθάρισε από τα σκουπίδια και την άνοιξε ως δημοτική πλέον και ελεύθερη για όλους πια.

Κοινό μέτωπο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομικού και τεχνικού κόσμου

Μάλιστα, το σύνθημα «ελεύθερες παραλίες για όλους τους πολίτες» κυριάρχησε και στην φετινή παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, στις 5 Ιουνίου. Οι δήμοι της Αττικής έβαλαν συμβολικό δίωρο «λουκέτο», με απόφαση της ΤΕΔΚΝΑ, ενώ για δύο ώρες έκαναν αποχή από τα καθήκοντά τους οι δικηγόροι και οι μηχανικοί του ΤΕΕ.

Οι εκδηλώσεις στις 5 Ιουνίου κορυφώθηκαν με μεγάλη συγκέντρωση στο Σύνταγμα και πορεία στο Μέγαρο Μαξίμου, όπου αντιπροσωπεία αποτελούμενη από τον πρόεδρο της ΤΕΔΚΝΑ Δ. Καλογερόπουλο, τον Θ. Γκοτσόπουλο από την ΚΕΔΚΕ, τους δημάρχους Αλίμου Θ. Ορφανό, Αργυρούπολης Δ. Ευσταθιάδη και Χολαργού Δ. Νικολάου, τον Γ. Πρωτονοτάριο από το ΤΕΕ, τον μητροπολίτη Γλυφάδας και εκπροσώπους του δήμου Ελληνικού, παρέδωσε στον διευθυντή του Γραφείου Τύπου του Πρωθυπουργού υπόμνημα με τα αιτήματα του δήμου Ελληνικού, υπογραφές συμπαράστασης στο Χρ. Κορτζίδη, καθώς και φάκελο με τις παράνομες συμβάσεις, χρήσεις και κατασκευές στην παραλία Αγίου Κοσμά.

Ο δήμος Ελληνικού δεν ήταν όμως ο μόνος που προχώρησε σε κινητοποιήσεις για την παραλία.

Ο δήμος Μοσχάτου έριξε επίσης τα συρματο-

πλέγματα, με τα οποία είχε περιφραχτεί από τα «Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε.» αδόμητη έκταση 240 στρεμμάτων ανάμεσα στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας και το γήπεδο του beach volley. Επιχείρηση καθαρισμού των ακτών του ξεκίνησε και ο δήμος Γλυφάδας, ζητώντας από την Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου να υλοποιήσει τη δέσμευσή της για παραχώρησή τους σε αυτόν.

Με αφορμή τις κινητοποιήσεις στο παραλιακό μέτωπο της Αττικής συγκροτήθηκε Συντονιστική Επιτροπή για το Περιβάλλον και την ελεύθερη πρόσβαση στις ακτές από τους προέδρους του ΔΣΑ Δ. Παζινό, του ΤΕΕ Γ. Αλαβάνο, της ΤΕΔΚΝΑ Δ. Καλογερόπουλο και τους δημάρχους Μοσχάτου, Τ. Παπαντόνη, Καλλιθέας, Κ. Ασκούνη, Καλυβίων, Π. Φιλίππου και

Χολαργού, Δ. Νικολάου, η οποία θα συντονίσει τις κινήσεις από εδώ και πέρα για το θέμα. Σε κοινή σύσκεψη που πραγματοποιήσαν, οι πρόεδροι του ΔΣΑ και του ΤΕΕ, δήμαρχοι και εκπρόσωποι της Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού αποφάσισαν να απαιτήσουν την ίδρυση ενιαίου φορέα διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας, στον οποίο τον πρώτο λόγο θα έχουν η Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι επιστημονικοί φορείς, καθώς και την κατάργηση της ΕΤΑ Α.Ε.

Ο εισαγγελέας Γ. Σανιδάς διέταξε επείγουσα προκαταρκτική εξέταση

Η Συντονιστική Επιτροπή επισκέφθηκε ήδη τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Γ. Σανιδά και του έθεσε υπόψη τα προβλήματα στην παραλιακή ζώνη της Αττικής, που έχουν οδηγήσει σε ένα καθεστώς ατιμωρησίας και ασυδοσίας, παραβιάζοντας Σύνταγμα, νόμους και ευτελίζοντας θεσμούς και κράτος.

Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο οποίος στο παρελθόν είχε εκδώσει σχετική αυστηρή εγκύκλιο για τη διενέργεια ελέγχων σε καθημερινή βάση από τις κατά τόπους εισαγγελίες, δήλωσε ότι θα διατάξει επείγουσα προκαταρκτική εξέταση για το θέμα.

Εξέφρασε επίσης τη βούλησή του να εφαρμοσθεί ο νόμος σε κάθε περίπτωση και προς κάθε κατεύθυνση, ιδιαίτερα, όταν άμεσα διαπιστώνεται από τους αρμοδίους παράνομη κατασκευή. ■